דבר האגודה

שלום חברות וחברים,

החודש צוין יום האישה הבינלאומי. כאן, בישראל, היום הזה צוין בצל הנשים החזקות שמלוות את המלחמה הארוכה והכואבת שהמדינה הקטנה שלנו עוברת כבר כמעט 600 ימים. אי אפשר לחשוב ולציין את היום הזה מבלי לתת מקום של כבוד לנשים החזקות שחלקן עברו שנה מטלטלת בצל המלחמה, שהחזיקו וחיזקו את העורף, שעברו שבי או ציפו לחזרה של אהובים מהשבי, וכמובן לתת מקום של כבוד לנשים שאיבדו עולם ומלואו במלחמה, לנשים שמחכות לאהובים שלהן שישובו, ולאלה שיודעות שכבר לא יזכו לראותם.

דלת פתוחה אשר בראשה אני עומדת, פועלת בניהול נשי כמעט מלא ותומכת בנשים ונערות בתהליכים שונים ובנוסף מלווה נערות ונשים בהריונות בלתי רצויים - משלב הגילוי הראשוני, ומשם להחלטה שלה (ורק שלה) למה שנכון לה לעשות בשלב זה. בהמשך, היועצות שלנו מלוות אותן במסירות ומקצועיות אל מול הבירוקרטיה וההליך הרפואי הנבחר על ידן. גם אחרי ההליך, הן מוודאות שהיא בסדר נפשית ופיזית, שהיא ממשיכה בחיים סדירים ומבינה את האופציות העומדות לפניה. לאחר שנחשפנו לקמפיין ענק של עמותה המתנגדת להפסקות הריון, החלטנו לצאת בקמפיין המקדש את זכותה של הנערה והאישה לבחור מה נכון לה לעשות עם גופה. נשמח לתמיכתכם בקמפיין החשוב הזה שיעזור לנו להמשיך ולפעול בשדה למען נערות ונשים שצריכות אותנו: **לינק לתמיכה.**

אנחנו, באגודה לחינוך מיני, נמשיך לפעול למען קידום שדה המיניות הבריאה בישראל. בחודשיים האחרונים קיימנו מספר מפגשים מרגשים: פורום מחקר ואקדמיה, פורום חינוך מיוחד ופורום החברה הדתית נפגשנו לראשונה. אנחנו פועלות ללא לאות להמשיך ולקדם את הקהילות שלנו וגם לפתח קהילות חדשות לפי הצרכים שעולים מהשטח. האגודה פועלת למענכם מול גופים רבים בכדי להגשים את חזון האגודה וליצור קהילה מקצועית, חזקה ובעלת סטנדרט קבוע וגבוה של מחנכות ומחנכים למיניות בריאה. מחכים לנו עוד אירועים מעניינים ומיוחדים בשנה זו, נשמח לראות אתכן.ם ולשמוע מכן.ם מה חשוב לכם שנקדם ונדגיש, אנחנו זמינות עבורכן.ם לכל שאלה וקושיה שעולה.

אסיים בברכת חגים שמחים ככל שאפשר, חג של חירות והגשמה,
עיד אל פיטר שמח, חגים של פריחה והתחדשות.
מאחלת לכולנו בריאות הגוף והנפש והחזרת כל החטופים לביתם - מי לשיקום ומי לקבורה מכבדת.

לירון באוכנר,
מנכ"לית דלת פתוחה
חברת הועד המנהל של האגודה

חדשות ואירועים

מפגשי קהילה

סבב נוסף של מפגשי קהילה שלנו יוצא לדרך! זו ההזדמנות להיפגש יחד, לחלוק ידע ולשתף בדילמות ולקחת חלק בקהילה מקצועית. מחכות מאוד להפגש!

ירושלים - ראשון 6.4 | 10:00-13:00 (יתקיים במרכז סיוע ירושלים). **תל אביב** - שני 7.4 | 10:00-13:00 (יתקיים במשרדי לגעת בזה). **חיפה** - שלישי 8.4 | 10:00-13:00 (יתקיים במרכז סיוע חיפה).

להרשמה >>

מפגש פתיחה של פורום להט"ב וחינוך מיני קווירי

האגודה לחינוך מיני בישראל שמחה להזמינכם למפגש הפתיחה של פורום להט"ב וחינוך מיני קווירי של האגודה לחינוך מיני, שיתקיים **ביום שישי ה-9.5.25 בתל אביב.** בואו בהמוניכם!

לפרטים ולהרשמה >>

SAVE THE DATE!

יום העיון השנתי החמישי של האגודה לחינוך מיני בנושא 'הקול בראש: חינוך למיניות ורגשות', יתקיים השנה ב-**3.7.2025 במרכז האקדמי לוינסקי־וינגייט, קמפוס לוינסקי בתל־אביב.**

שמרו את התאריך - כל הפרטים בקרוב!

פורום החינוך המיוחד באגודה לחינוך מיני בישראל – מפגש ראשון

יפעת דהן ורותי ביגר

המושג חינוך מיוחד או אוכלוסייה עם צרכים מיוחדים מתייחס לא.נשים עם מוגבלות פיזית, חושית, נפשית, קוגניטיבית, חברתית. פעמים רבות יש הימנעות או חשש וחרדה לגשת לנושא החינוך המיני בקרב אוכלוסייה זו. כמו כן, קיימת תפיסה שגויה שבשל המוגבלות, לא.נשים עם צרכים מיוחדים אין מיניות ושהיא לא חלק מהחיים שלהם.ן. מרגש במיוחד לדעת שבמסגרת האגודה לחינוך מיני בישראל יש הבנה והכרה בכך שהנושא של מיניות וחינוך מיני בקרב אוכלוסיית החינוך המיוחד הוא משמעותי וחשוב. לכן, האגודה בחרה לתת מקום של כבוד ולשים את הדיון על מיניות בחינוך המיוחד בקידמת השיח. ההכרה בזכותם של א.נשים עם צרכים מיוחדים חשובה, וברוח זו קבע הפורום במפגש הראשון את החזון שלו: "פורום החינוך המיוחד באגודה לחינוך מיני בישראל מכיר בזכות למיניות של א.נשים עם מוגבלות בכל מעגלי החיים – מילדות מוקדמת ועד הגיל השלישי, ויפעל לקידום חינוך מיני מקצועי, אמין, שיוויוני ונגיש עבור כלל המוגבלויות (כגון פיזיות, חושיות, תקשורתיות, נפשיות, קוגניטיביות ורגשיות) וזאת על מנת לאפשר לא.נשים עם מוגבלות לממש את זכותם.ן למיניות באופן הוגן, שיוויוני, מוגן ומיטיב." כדי להתחיל להניע את התהליך, נערכו מספר מפגשים של צוות ההיגוי, בהם דנו במהות הפורום ובמטרתו, וחשבנו על המטרות והצרכים של הפורום. בסוף החודש שעבר, קיימנו את המפגש הראשון של פורום החינוך המיוחד באגודה לחינוך מיני, שאליו הגיעו 16 א.נשים שהחינוך המיוחד הוא בליבם.ן ובנפשם.ן. מתוך סבב ההיכרות הקצר אפשר היה להבין את החיבור העמוק של כל אחת מהנוכחות לעולם של החינוך המיוחד ואת הצורך והנכונות שלה לקדם, לעשות ולשנות. בעיקר בלט רצון לפעול למען מימוש הזכות לחינוך מיני ולמיניות של אוכלוסייה זו ושמירה על רווחתה ומוגנותה של אוכלוסייה זו, ושמירה על זכויותיה המיניות. זכינו לקבל השראה מסיפורה האישי של ציפי ריין, אמא לגבר צעיר בן 22 המאובחן עם אוטיזם, שמענו על הרגעים המשמחים והיפים וגם על האתגרים שיש בגידול ילד עם צרכים מיוחדים. הסיפור האישי הדגים והדגיש את החשיבות שיש לצוותים חינוכיים ולהורים להוות עוגן עבור ילדיות ונעריות עם מוגבלויות שונות, ואת הצורך בחינוך מיני באופן שוטף כדבר שבשגרה.

במפגש דנו בחשיבות הקידום של החינוך המיני בחינוך המיוחד, המשתתפות הציגו את הציפיות שלהם.ן מהפורום. ערכנו חשיבה משותפת ובחרנו את מטרות הפורום ואת היעדים אליהם נשאף. מתוך מטרות ויעדים אלה, נגזרו צוותי עבודה. כל מי שרואה עצמו.ה חלק מהפורום של החינוך המיוחד באגודה לחינוך מיני מוזמנ.ת להצטרף למפגשים הבאים ולהשתבץ לצוותי העבודה. מוזמנות להצטרף **לקבוצת הוואצאפ של החינוך המיוחד באגודה לחינוך מיני בישראל**.

מפגש פורום חברה דתית

לפני כשבועיים נפגשנו פורום חינוך מיני דתי, למפגש קהילה ראשון שהתקיים במכון באר אמונה בירושלים. למפגש הגיעו כעשרים מנחות ומנחים למיניות בריאה מרחבי הארץ (ממש מדרום לצפון) פתחנו בסבבים של היכרות מעמיקה קצת יותר, עם הרבה חיוכים, צחוק ותחושת יחד נעימה ובונה. בחלק השני התחלקנו לשלוש קבוצות של שולחנות עגולים בהם עסקנו בנושאים רלוונטיים הקשורים להיווצרות הפורום בכלל ולהשתייכות של פורום דתי בתוך אגודה כלל ישראלית, על ההזדמנויות והמורכבויות שנוצרות ומתאפשרות. לסיכום נשארנו עם טעם של עוד - קודם כל מהסיבה הפשוטה שמנחות ומנחים למיניות בריאה מרגישים הרבה פעמים לבד בשדה, כיף ונכון לייצר מקום של יחד. הסיבה השניה היא התחושה שהחזקנו במפגש בתחילתו של מעשה משמעותי וחשוב שיכולה להיות לו מוטת השפעה רחבה וחשובה. מחכים למפגש הבא!

מפגש פורום מחקר ואקדמיה

מפגש נוסף שהתקיים החודש לראשונה הוא מפגש של קהילת המחקר בחינוך מיני ובחינוך לשוויון מגדרי, של האגודה לחינוך מיני בישראל. שמחנו לראות בקהל החוקרות והחוקרים ייצוג מגוון מאד לכל הקבוצות החברתיות הישראליות. במהלך יום העיון שמענו 4 מחקרים מרתקים שנמצאים "על האש" כלומר ממש בשלבי מחקר וכתיבה: דנה גילרמן, דוקטורנטית בתכנית ללימודי מגדר באונ' בר אילן, הרצתה על מחקרה בנושא שיח מיניות בלימודי אומנות.

הידד ליטמן, מאסטרנטית בתכנית ללימודי מגדר באונ' בן גוריון, הירצתה על מחקרה בנושא כוכבות פורנו כמחנכות למיניות באינסטגרם.

שירן בנג'י-רבינוביץ, דוקטורנטית בבית הספר לחינוך באונ' בן גוריון, הרצתה על מחקרה בנושא תפקידה של אינטגרציה רגשית בניבוי מוטיבציה של מורים בהכשרה לחינוך מיני.
וליאור דואק, מסטרנט בתכנית ללימודי מגדר באונ' בר אילן, הרצה על מחקרו בנושא אתגרים ודילמות של מחנכים גברים ביצירת אקלים מגדרי מול תלמידים ותלמידות בתיכונים במערכת החינוך הממלכתי בישראל.לאחר ההרצאות התקיים דיון בהשתתפות הקהל, בו חלקנו את הניסיון הידע והשאלות שלנו בתחום, ולסיכום היום ניסחנו כמה מטרות משותפות לקהילה המתגבשת:

- ללוות את העשיה הענפה בתחום החינוך המיני והחינוך לשוויון מגדרי.
- לצמצם את הפער בין העשייה הענפה בשטח ובין העשייה המחקרית בישראל.
- לחלוק בידע ובתחומי עניין.
- להקים מאגר מחקרים בתחומים הרלוונטיים.
- לשתף בפרסומים, בכנסים ובמענקים.

היתה פגישה חברית, אופטימית, ועם פוטנציאל גדול להמשך! תודה ל**תוכנית ללימודי מגדר - אוניברסיטת בר-אילן**, על האירוח וההשתתפות בהובלה של הפורום.

"לדבר על זה" מוקדם? כן, ויש לנו את כל הסיבות לכך

אניה מילר-הלל, M.Sc in OT, מרפאה בעיסוק התפתחותית, מדריכת הורים, מנחת קבוצות ומחנכת למיניות בריאה. מרצה ומדריכה בתכנית ההכשרה של 'דלת פתוחה', אחראית תוכן והדרכה ושותפה בכירה במיזם החינוך למיניות בריאה 'לדבר על זה'

במפגשים עם בתי ספר, צוותים חינוכיים והורים, השאלה הראשונה שעולה פעמים רבות היא: ''מה יש בכלל לדבר על מיניות בכיתה א'?!" השאלה הזו עלולה לשקף חוסר הבנה כפול. ראשית, היא חושפת תפיסה מצומצמת לגבי המושג "מיניות". אצל רבים.ות, המונח "מיניות" מתקשר בעיקר לקיום מגעים מיניים או לתהליכים פיזיולוגיים הקשורים להתבגרות מינית. שנית, היא מצביעה על חוסר היכרות עם המשמעות של מיניות בילדות – ההיבטים הפסיכולוגיים, החברתיים והרגשיים של מיניות, שקיימים מגיל צעיר ומהווים את הבסיס ליכולתנו להבין את עצמנו ואת העולם הסובב אותנו.

גישה זו מתעלמת מהעובדה שהתבגרות מינית אינה מתחילה ביום שבו מופיעים סימני המין המשניים, אלא הרבה קודם לכן. מחקרים מצביעים על כך שהתבגרות מינית מתחילה בגיל צעיר יותר מאי פעם – כאשר בנות רבות מפתחות סימני מין משניים כבר בגיל 8-9, ובנים בין גיל 9 ל-14 (WHO, 2021).

בגיל הרך, ילדים.ות נמצאים.ות בשלב של פתיחות וסקרנות טבעית, שבו מידע נקלט באופן אינטואיטיבי ומעמיק. זהו חלון הזדמנויות ייחודי ללמידה משמעותית, שבו המבוגרים.ות בסביבתם.ן – הורים, מחנכים ודמויות חינוכיות אחרות – ישמשו עבורם.ן כמקור הידע המרכזי והמהימן ביותר. ילדים.ות סומכים.ות על מבוגרים.ות אלה כדי להבין את העולם, לגבש תפיסות וערכים על עצמם.ן ועל אחרים.ות. בשלב זה, ולפני שהלמידה החברתית מקבוצת השווים הופכת למוקד העיקרי של התפתחותם, ישנה חשיבות מכרעת לחינוך מוקדם למיניות בריאה ובהקניית כישורי חיים חיוניים כגון הבנת רגשות, זיהוי יחסים בריאים, תקשורת בין-אישית וכבוד הדדי.

כאשר חינוך מיני נדחה לגיל מאוחר יותר, המשמעות היא שלעתים נאבד את ההזדמנות להקנות ידע מהימן ועקרונות מיטיבים, וניאלץ להתמקד בפירוק ותיקון של תפיסות שכבר התגבשו: סטריאוטיפים מגדריים, ציפיות חברתיות, ידע שגוי על הגוף והמיניות – כל אלה עלולים להתקבע בגיל צעיר, והאתגר להשפיע עליהם גדול יותר ככל שהשנים עוברות. מחקרים מהולנד מצביעים על כך שכאשר חינוך מיני מקיף נלמד מגיל צעיר, מתפתחת גישה מאוזנת ובריאה יותר למערכות יחסים ולמיניות. התחלה מוקדמת נמצאה קשורה גם למרכיבים אחרים בהתנהגות המינית של מתבגרים.ות בהמשך החיים: דחיית תחילת מגעים מיניים, שימוש תכוף ועקבי באמצעי מניעה, שכיחות נמוכה של הדבקות במחלות המועברות במין, בהריונות לא מתוכננים ועוד (Ketting & Ivanova SIECUS ,2018).

תוכניות בינלאומיות מצליחות בחינוך מוקדם למיניות בריאה

תוכניות חינוך למיניות בריאה בגיל הרך ובילדות המוקדמת מצליחות במקומות רבים בעולם. הולנד מובילה בגישה חינוכית פתוחה עם "שבוע סערת האביב" (Spring Fever Week), שבו ילדים.ות בגילי

4-12 לומדים.ות מדי שנה על יחסים, מוגנות ומיניות בריאה. בשוודיה ויתר מדינות סקנדינביה חינוך מיני משולב כחלק מהמערכת החינוכית כבר משנות ה-50, לרבות התאמות תרבותיות לתלמידים מרקעים שונים. בבריטניה, תוכנית RSE - Relationships and Sex Education, מתמקדת בחינוך למערכות יחסים בריאות כבר מגיל 5 שנים, תוך שיתוף הורים ואנשי מקצוע בתהליך. בצפון אמריקה קיימות תוכניות כמו "Rights, Respect, Responsibility" המספקות חינוך מיני מותאם-תרבותית כחלק מחינוך לערכים וכישורי חיים.

חינוך למיניות בריאה בגישה חווייתית ומותאמת גיל

המחשות ויזואליות, דמיון מודרך, שימוש במטאפורות, סיפור ומשחק - כל אלה הם כלים יעילים בהוראת נושאים רגישים ומורכבים בגיל הרך ובילדות המוקדמת. לדוגמא: הדמיית המרחב האישי וגבולות הגוף שלנו ל"בועת קסמים", השוואת גורמי הסיוע המשמעותיים בחיינו לנו ל"עץ תמיכה", שירים בעלי משפטים מתחרזים להקניית ידע על גוף האדם ועקרונות המוגנות ועוד. כאשר ילדים.ות נחשפים.ות לתכנים חדשים באמצעים אלה, הם.ן יכולים.ות להבין מושגים מופשטים, לזהות מצבים מחיי היום-יום שלהם.ן ולבסס ידע חדש בדרך חוויתית ומהנה. שילוב של מרכיבים חזותיים מאפשר לילדים.ות לקשר בין הרעיונות התיאורטיים לבין העולם המוחשי שלהם.ן ובכך להפוך את הלמידה למשמעותית יותר.

ילדים.ות בגיל הרך ובילדות המוקדמת לומדים.ות דרך חוויה, משחק, דימיון מודרך, יצירה ושימוש בסיפורים ושירים, משום שהלמידה שלהם.ן מתרחשת באופן שוטף וטבעי בתוך המרחב המשחקי והיומיומי. כאשר מידע חדש מועבר אליהם.ן בצורה חווייתית, ההפנמה שלו הופכת להיות חלק בלתי נפרד מההבנה שלהם.ן על העולם. בגיל זה, משחק ולמידה אינם מופרדים – הם שלובים זה בזה ומאפשרים להם לתרגל כישורי חיים חיוניים.

כיצד פועלת תוכנית "לדבר על זה"?

"לדבר על זה" פועלת מזה כעשור בשדה החינוך למיניות ומציעה סדנאות מבתי הספר היסודיים, דרך חטיבות הביניים והתיכונים, צעירים.ות, מסגרות בלתי פורמליות מגוונת, אוכלוסיות בעלות צרכים שונים, וכן הדרכה וליווי של הורים, צוותים טיפוליים וחינוכיים. בשנים האחרונות אנו עדות לעלייה בביקוש להדרכה וקיום סדנאות בקרב בתי הספר היסודיים, הן בשל שינוי תפיסתי הדרגתי בנוגע למיניות כחלק בלתי נפרד מחינוך, והן בשל ההכרה בהיעדר כלים מספקים לניהול שיח חיוני זה במרחבים חינוכיים שונים.

תכני הלימוד שלנו מעניקים לילדים.ות תשתית להבנה עצמית וחברתית ומתוך הבנה שחינוך מוקדם למיניות בריאה הוא מפתח לבניית רווחה אישית, שיפור תחושת הביטחון האישי, והנחת יסודות למערכות יחסים מכבדות ומיטיבות כעת ובעתיד. בהתבסס על מחקרים מבוססי ראיות, תוכנית "לדבר על זה" בכיתות היסודי המוקדמות (א'-ד') מאירה נושאים מהותיים הקשורים למוגנות מינית ולביסוס הבנה בריאה של גוף ומיניות: הכרת הגוף ואיבריו, לרבות מערכת המין והרבייה, הצבת גבולות אישיים, רצון והסכמה, זיהוי מערכות תמיכה במשפחה ובקהילה, בניית אוריינות לייצוגים מיניים במדיה ועוד.

הצלחתו של תהליך סדנאי בגילאים אלה טמונה לא רק בתכנים עצמם, אלא גם בקשר המתמשך בין הילדים.ות, המשפחות והצוות החינוכי. אלה שותפים פעילים לתהליך, ומעודכנים באופן שוטף על התכנים שנלמדו. בכל שבוע הם מעודכנים בנושאים שנדונו בכיתה ובהצעות להמשך שיח ופעילויות בבית ובכיתה. באופן הזה נבנית שפה משותפת התומכת בפיתוח גישה בריאה למיניות, ומשמרת את ההשפעה החיובית של הסדנאות לאורך זמן.

סיכום: חינוך מיני מוקדם כהשקעה לדור העתיד

מידע מהימן בגיל צעיר מסייע לילדים.ות להבין את גופם.ן, לכבד את עצמם.ן ואחרים.ות, ולרכוש כישורי חיים שישרתו אותם.ן בבגרותם.ן (UNESCO, 2024). חינוך מיני מוקדם מעניק כלים להבניית תפיסות בריאות שיגנו עליהם.ן גם כאשר ייחשפו בהמשך למידע לא נכון או פוגעני ממקורות מידע שונים בהמשך.

המתנה לראשית גיל ההתבגרות, מונעת מאיתנו להעניק לילדים.ות כלים טובים יותר להתמודדות. חינוך מוקדם למיניות בריאה מצייד אותם.ן בידע מהימן ובכישורי החיים הנדרשים למסע החיים - על המעברים והאתגרים שבו. אם מיניות היא חלק בלתי נפרד מזהות האדם מלידה ועד בגרותנו, הגיע הזמן לעדכן את הגישה החינוכית למיניות בריאה, בהתאם לממצאים הברורים מהעולם. בואו נדבר על זה כבר עכשיו.

רשימה ביבליוגרפית

בן דוד, נ. (2021). היבטים פסיכולוגיים וחינוכיים של חינוך למיניות בגיל הרך. ירושלים: מכון מופ"ת.

מרכז חינוך לבריאות מינית. (2022). כיצד ניתן ללמד חינוך מיני בגיל הרך בצורה מותאמת? Retrieved from https://www.sexualhealth.org.il/articles/early-childhood-education

רוזנברג, ע. (2020). מיניות, מוגנות ויחסים בריאים: מדריך להורים ולמחנכים. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.

Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (Eds.). (2000). How people learn: Brain, .mind, experience, and school. Washington, DC: National Academy Press

Council of Europe. (2024). Comprehensive sexuality education protects children and helps build a safer, inclusive society. Retrieved from https://www.coe.int/en/web/genderequality/-/comprehensive-sexuality-education-protects-children-and-helps-build-a-safer-inclusive-society

Ketting, E., & Ivanova, O. (2018). Comprehensive sexuality education in Europe and Central Asia: Findings and recommendations for improving implementation. UNFPA. Retrieved from https://www.unfpa.org/publications

SIECUS. (n.d.). Sex ed in kindergarten? Yeah, right! Or yeah... right? Retrieved from https://siecus.org

UNESCO. (2024). Comprehensive sexuality education campaign. Retrieved from https://www.unesco.org/en/health-education/cse-campaign
World Health Organization. (2021). Sexual and reproductive health: Adolescents and young people. Retrieved from https://www.who.int/health-topics/adolescent-sexual-and-reproductive-health

PMC. (2024). Cultural influences on sexuality education programs. Retrieved from https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5563870/

Duke Center for Global Reproductive Health. (n.d.). Spring Fever Week and Dutch sexuality education. Retrieved from https://dukecenterforglobalreproductivehealth.org

Rutgers International. (n.d.). Kriebels in je buik: A guide to Dutch sexuality education. Retrieved from https://www.rutgers.international

התפתחות מינית בריאה: מדריך להורים ולאנשי חינוך

שניאור וולקר, מטפל MA בפסיכודרמה , מומחה בטיפול בפגיעות מיניות ומייסד שותף של עמותת לתת פה.

עמותת **"לתת פה"** הוקמה בשנת 2015 מתוך חזון ליצירת עולם ללא פגיעות מיניות וחברה בה מיניות מחוברת לערכים. העמותה יושבת בקמפוס חרוב לילדים בהר הצופים ו-80 מנחים ומנחות שלנו פועלים בכל רחבי הארץ. את העמותה הקימו רן יהושע (מנכ"ל) ושניאור וולקר (מנהל חינוכי וטיפולי). אנו פועלים להגברת המוגנות בשלושה מישורים מרכזיים: מזעור היקף הפגיעות המיניות וגילוין בשלב מוקדם, יצירת תפיסה ערכית על מיניות וקשר בקרב ילדים ובני נוער, והגדלת יכולת ההתמודדות לאחר חשיפה וגילוי פגיעה.

המפתח להשגת מטרות אלו טמון בחיזוק הקשר בין הורים וילדים ובפיתוח תקשורת פתוחה, ישירה וחיובית בנושאי מיניות. אנו מאמינים כי ילדים הגדלים עם חיבור חיובי לגופם, המסוגלים לזהות מצבים מבלבלים, ושיש להם מבוגר משמעותי לפנות אליו - הם ילדים מוגנים יותר. הטבלה המצורפת מהווה כלי מקצועי מקיף להבנת ההתפתחות המינית הטבעית בכל שלב גיל. היא משלבת ידע מעמיק מתיאוריות התפתחותיות מובילות - אריקסון, פרויד ושטיינר - יחד עם הבנה מעשית של צרכי הילדים וההורים. לכל קבוצת גיל, הטבלה מפרטת את המאפיינים ההתפתחותיים, מציעה הדרכה מעשית להורים, ומספקת כלים לשיח מותאם.

"לתת פה" פועלים בגישת הוליסטית, המשלבת עבודה עם כל המעגלים המשפיעים על חיי הילד - הורים, צוותים חינוכיים והקהילה הרחבה. אנו מאמינים בגישה חיובית ולא מאיימת, המדגישה את הטוב המשותף שכולנו שואפים לשמור עליו.
העמותה פועלת במגוון דרכים: הדרכות לצוותים חינוכיים ומערכים להעברה עצמית, הרצאות להורים, סדנאות להורים וילדים, תכניות לנוער, והופעות תיאטרליות-מוזיקליות המעבירות מסרים של מוגנות בדרך חווייתית. פעילותנו מגיעה לכל המגזרים בחברה הישראלית - ממלכתי, ממ"ד, חרדי וערבי. מאז הקמתנו עברנו את חצי המליון ואנו מגיעים מידי שנה לכ-140,000 מוטבים.

הטבלה שלפניכם משקפת את הידע המקצועי שצברנו בעבודתנו, ומטרתה לספק מצפן להורים ולאנשי חינוך בליווי ילדיהם לאורך שלבי ההתפתחות השונים. היא נשענת על מחקר עדכני ועל ניסיון מעשי בשטח, ומציעה מסגרת ברורה להבנת התהליכים ההתפתחותיים ולתמיכה בהם. הטבלה עברה הערות של נשות ואנשי מקצוע בתחום, אך נודה מאוד להערות שלכם אם יהיו. אנו מזמינים אתכם להשתמש בטבלה זו ככלי עזר בחינוך למיניות בריאה ומוגנת, ולהיות שותפים לחזון שלנו ליצירת חברה בה כל ילד וילדה יכולים לצמוח ולהתפתח בביטחון ובשמחה. מוזמנים גם להנות מ**ספריית התוכן** באתר שלנו.

שלבי התפתחות מיניות - מתיאוריה לפרקטיקה

גילים 0-2

ידע מאפייני התפתחות מינית	ידע שלב התפתחותי - אריקסון	ידע שלב התפתחותי - פרויד
• חקירה חושית של הגוף • תגובות רפלקסיביות למגע • תחילת מודעות לגוף • הנאה ממגע ומבט אוהב • תגובות טבעיות כמו זקפה אצל תינוקות	אמון בסיסי מול חוסר אמון האתגר: פיתוח אמון בסיסי בעולם ובמטפלים. הצלחה: יצירת תחושת ביטחון ואמון. כישלון: פיתוח חשדנות וחרדה בסיסית.	שלב אוראלי: האתגר: פיתוח איזון בין סיפוק צרכים וויסות עצמי. הצלחה: יכולת לווסת צרכים אוראליים, פיתוח אמון בסיסי בעולם. כישלון: קיבעון אוראלי, קושי בוויסות עצמי או אמון בסיסי
ידע **תובנות התפתחות מינית על פי רודולף שטיינר**	**ידע** **סיכום הבנת השלב ההתפתחותי**	
האתגר: גילוי העולם והגוף דרך חוויות חושיות. הצלחה: חיבור אינטואיטיבי ורגשי לסביבה, כולל חקירה טבעית של הגוף. כישלון: ניתוק מהעולם החושי או יחס שלילי לגוף.	בשלב זה מתפתח הבסיס לאמון, היקשרות ויחסים בריאים. חוויות חיוביות של מגע ואהבה מניחות את היסודות למיניות בריאה בעתיד.	
עמדות **הדרכה להורים כלפי הילד לפיתוח מיניות בריאה**	**עמדות** **עמדות הוריות מיטיבות לשלב זה**	**מיומנויות** **שאלות רפלציה להורים**
לספק מגע חם ואוהב באופן עקבי • להגיב ברגישות לצרכי התינוק • לשמור על גישה חיובית כלפי גוף התינוק • להשתמש בשמות נכונים לאיברי גוף • לבנות בסיס ליחס פרטי וחיובי לאיברים הפרטיים	טיפוח אמון בסיסי דרך היענות עקבית ורגישה לצרכי התינוק תמיכה בהתפתחות ויסות עצמי דרך שגרות יומיות צפויות ומרגיעות עידוד חיבור טבעי לגוף דרך מגע חם ואוהב ותנועה חופשית	1.כיצד אני מרגיש/ה לגבי שימוש בשמות נכונים לאיברי גוף עם תינוק? 2.איך אני מאזן/ת בין מתן מגע חם לבין כיבוד האוטונומיה הגופנית של ילדי? 3.מהם המסרים הלא מילוליים בבית בנוגע לאיברים פרטיים? 4.האם יש הבדל בין החינוך שקיבלתי ביחס למיניות לאיך ארצה לחנך את ילדי? אמון וויסות מיניות ילדית
מיומנויות **שאלות שהורים יכולים לשאול את ילדיהם**	**התערבות** **התערבויות קהילתיות אפשריות**	
איפה האף שלך? • איפה הבטן שלך? • מי זה בתמונה? (מצביעים על תמונה של הילד) התייחסות פשוטה גם לאיברים פרטיים	קבוצות תמיכה להורים חדשים • סדנאות על התפתחות רגשית של תינוקות • שירותי ייעוץ להורים בנושא טיפול רגיש • תוכניות לקידום קשר הורה-ילד	

לתת פה

שלבי התפתחות מיניות - מתיאוריה לפרקטיקה

גילים 2-4

ידע מאפייני התפתחות מינית	ידע שלב התפתחותי - אריקסון	ידע שלב התפתחותי - פרויד
מודעות גוברת לגוף • סקרנות לגבי הגוף והבדלי מגדר • עשוי לעסוק בגירוי עצמי • התחלת זיהוי עצמי כבן או בת • למידת שליטה בצרכים	אוטונומיה מול בושה וספק האתגר: פיתוח תחושת שליטה ועצמאות. הצלחה: פיתוח בטחון עצמי ורצון. כישלון: תחושות של ספק עצמי ובושה.	שלב שלב אנאלי: האתגר: למידת שליטה על צרכים גופניים והתאמה לדרישות חברתיות. הצלחה: פיתוח תחושת שליטה ואוטונומיה, יכולת לדחות סיפוקים. כישלון: קיבעון אנאלי, ביטוי בהתנהגות כפייתית או חסרת גבולות
ידע **תובנות התפתחות מינית על פי רודולף שטיינר**	**ידע** **סיכום הבנת השלב ההתפתחותי**	
האתגר: המשך חקירה טבעית של הגוף ללא משמעות מינית מבוגרת. הצלחה: יחס טבעי ובריא לגוף, כולל איברי המין, ללא בושה או אשמה. כישלון: פיתוח בושה או חרדה ביחס לגוף ולמגע עצמי.	זהו שלב קריטי בפיתוח תחושת עצמאות ושליטה. הילדים לומדים על גבולות גופם ומתחילים להבין הבדלים מגדריים.	
עמדות **הדרכה להורים כלפי הילד לפיתוח מיניות בריאה**	**עמדות** **עמדות הוריות מיטיבות לשלב זה**	**מיומנויות** **שאלות רפלציה להורים**
ללמד מושגים בסיסיים של פרטיות • לענות על שאלות בפשטות וכנות • לחזק אוטונומיה גופנית • להגיב ברוגע לגילוי עצמי ולמשחקים מיניים • לעודד נאווה בזהות המגדרית • להציב גבולות ברורים אך לא מביישים	איזון בין עידוד אוטונומיה להצבת גבולות ברורים לתמיכה בשליטה עצמית הכרה ברגשות הילד תוך הדרכה עדינה בוויסות רגשי גישה חיובית ומקבלת לסקרנות הילד לגבי גופו והבדלים מגדריים	1.מהם הגבולות שאני מרגיש/ה בנוח להציב בנוגע להתנהגות מינית של ילדי? 2.כיצד אני מתכוון/ת להגיב לשאלות של ילדי על מין ומגדר? 3.מה היחס שלי למגע של ילדים באיבריהם הפרטיים?
מיומנויות **שאלות שהורים יכולים לשאול את ילדיהם**	**התערבות** **התערבויות קהילתיות אפשריות**	
מי מחליט מי יכול לגעת בגוף שלך? ומי מתאים שיקלח ויעזור בשירותים? • מה עושים אם מישהו נוגע בך בצורה שלא נעימה לך? • איך אנחנו שומרים על הגוף שלנו נקי ובריא	תוכניות גן על בטיחות גופנית • סדנאות הורים על התפתחות מינית מוקדמת • תוכניות קהילתיות לחינוך מיני מותאם גיל	

שלבי התפתחות מיניות - מתיאוריה לפרקטיקה

גילים 4-6

ידע מאפייני התפתחות מינית	ידע שלב התפתחותי - אריקסון	ידע שלב התפתחותי - פרויד
התפתחות זהות מגדרית • מודעות חברתית מוגברת • סקרנות לגבי רבייה • משחקי תפקידים מגדריים • שאלות על מקור תינוקות	יוזמה מול אשמה האתגר: פיתוח יכולת ליזום פעולות ולהתמודד עם תוצאותיהן. הצלחה: פיתוח תחושת יכולת ומטרה. כישלון: תחושות אשמה ופחד מענישה	שלב פאלי: האתגר: התמודדות עם רגשות מורכבים כלפי ההורים ופיתוח זהות מגדרית. הצלחה: זיהוי עם ההורה מאותו המין, פיתוח מצפון (סופר-אגו). כישלון: קיבעון אדיפלי, קושי בפיתוח זהות מגדרית או מצפון
ידע **תובנות התפתחות מינית על פי רודולף שטיינר**	**ידע** **סיכום הבנת השלב ההתפתחותי**	
האתגר: התמודדות עם שאלות ראשונות על מקור החיים והבדלים מגדריים. הצלחה: הבנה רגשית ודמיונית של אהבה ושייכות, ללא צורך בהסברים מדעיים. כישלון: בלבול או חרדה ביחס למושגים בסיסיים של לידה ומגדר.	ילדים מפתחים תחושת יוזמה ומתחילים לחקור את עולמם החברתי. הם עשויים לחוות רגשות מורכבים כלפי ההורה מהמין השני	
עמדות **הדרכה להורים כלפי הילד לפיתוח מינית בריאה**	**עמדות** **עמדות הוריות מיטיבות לשלב זה**	**מיומנויות** **שאלות רפלציה להורים**
לספק מידע מותאם גיל על רבייה • לחזק כבוד לגופם של אחרים • לדון ולהדגים הסכמה • לעודד משחק בריא ודמיון • להימנע מביקורת על התנהגות מגדרית • לספק הסברים פשוטים על הבדלים פיזיים	מתן מענה לשאלות על רבייה ומגדר באופן פתוח ומותאם גיל מודלינג של תפקידי מגדר בריאים ומגוונים לתמיכה בהתפתחות זהות מגדרית יצירת מרחב בטוח לביטוי רגשי ומשחקי תפקידים לעיבוד רגשות מורכבים	1.איך אני מרגיש/ה לגבי משחקי תפקידים מגדריים שונים של ילדי? 2. מהי העמדה שלי לגבי חשיפת ילדים בגיל זה למידע על רבייה? 3. האם בבית שלנו כדאי לילדיי לספר לי על טעויות שעשו (למרות רגשות אשמה אפשריים)?
מיומנויות **שאלות שהורים יכולים לשאול את ילדיהם**	**התערבות** **התערבויות קהילתיות אפשריות**	
מה ההבדל בין סוד טוב לסוד רע? • איך תינוקות נכנסים לבטן של אמא? • מה נעים לך בגוף שלך ומה לא? מה לעשות אם משהו לא נעים	תוכניות בגן/בית ספר על כבוד וגבולות • סדנאות הורים על מענה לשאלות מיניות • קבוצות משחק מעורבות מגדרית • תוכניות להעצמת ילדות	

לתת פה

שלבי התפתחות מיניות - מתיאוריה לפרקטיקה

גילים 6-12

ידע מאפייני התפתחות מינית	ידע שלב התפתחותי - אריקסון	ידע שלב התפתחותי - פרויד
תחילת ההתבגרות עבור חלק • עניין מוגבר ביחסים • עשוי לחפש מידע על מין • התפתחות שונות מינית מוקדמת • מודעות גוברת לנורמות חברתיות	תריצות מול נחיתות האתגר: פיתוח תחושת יכולת ומיומנות. הצלחה: תחושת מסוגלות ויצרנות. כישלון: תחושת נחיתות וחוסר יכולת.	שלב החביון: האתגר: הסטת אנרגיה ליבידינלית לפעילויות יצרניות וחברתיות. הצלחה: פיתוח כישורים חברתיים ואינטלקטואליים, התמתנות של דחפים מיניים. כישלון: קושי בהתפתחות חברתית או אקדמית, המשך עיסוק יתר בנושאים מיניים
ידע **תובנות התפתחות מינית על פי רודולף שטיינר**	**ידע** **סיכום הבנת השלב ההתפתחותי**	
האתגר: התמודדות עם התפתחות תחושת עצמי נפרדת והבנת העולם. הצלחה: פיתוח הבנה עמוקה יותר של העולם, תוך שמירה על תמימות מתאימה לגיל. כישלון: חשיפה מוקדמת מדי למידע מיני מפורט או אובדן תמימות ילדותית.	זהו שלב של למידה והתפתחות מיומנויות חברתיות. למרות שפרויד ראה בו תקופת "רגיעה" מינית, כיום אנו מבינים שזהו שלב חשוב בהתפתחות המינית והחברתית	
עמדות **הדרכה להורים כלפי הילד לפיתוח מיניות בריאה**	**עמדות** **עמדות הוריות מיטיבות לשלב זה**	**מיומנויות** **שאלות רפלציה להורים**
להכין ילדים לשינויי ההתבגרות • לדון ביחסים בריאים • להציג מושגים של בטיחות דיגיטלית • לספק מידע מדויק על מין ומיניות • לעודד תקשורת פתוחה על נושאים מיניים • לכבד את הצורך הגובר בפרטיות	עידוד פיתוח כישורים ותחומי עניין לחיזוק תחושת היכולת והערך העצמי תמיכה בפיתוח מיומנויות חברתיות ויחסים בריאים עם בני אותו המין ומין שונה שמירה על תקשורת פתוחה בנושאי גוף ומיניות, תוך כיבוד הצורך הגובר בפרטיות	1.מה אופי השיח על מיניות בסביבה החברתית של הילדים שלי? האם אני יודע מה האתגרים בכיתות של הילדים שלי בתחום פרטיות הגוף/מסכים? 2.מהי העמדה שלי לגבי חינוך מיני בבתי ספר יסודיים? 3.כיצד אני מתכונן/ת לדון בנושאי בטיחות באינטרנט עם ילדי?
מיומנויות **שאלות שהורים יכולים לשאול את ילדיהם**	**התערבות** **התערבויות קהילתיות אפשריות**	
מה למדת על ניל ההתבגרות בבית הספר? • איך אתה מרגיש לגבי השינויים שהגוף שלך עובר? • מה אתה חושב על הדרך שבה מציגים יחסים רומנטיים במסכים	להכין ילדים לשינויי ההתבגרות • לדון ביחסים בריאים • להציג מושגים של בטיחות דיגיטלית • לספק מידע מדויק על מין ומיניות • לעודד תקשורת פתוחה על נושאים מיניים • לכבד את הצורך הגובר בפרטיות	

שלבי התפתחות מיניות - מתיאוריה לפרקטיקה

גילים 12-18

ידע מאפייני התפתחות מינית	ידע שלב התפתחותי - אריקסון	ידע שלב התפתחותי - פרויד
התבגרות מינית והבשלה פיזית • משיכה מינית ורומנטית • חקירת זהות מינית • התפתחות דימוי גוף • אפשרות להתנסויות מיניות ראשונות	זהות מול בלבול תפקידים האתגר: ניבוש זהות אישית וחברתית. הצלחה: תחושת זהות יציבה ובטחון עצמי. כישלון: בלבול זהות ואי-ודאות לגבי מקומו בחברה	שלב גניטלי: האתגר: פיתוח מיניות בוגרת ואיזון בין צרכים אישיים לנורמות חברתיות. הצלחה: יכולת ליצור יחסים אינטימיים בריאים, מיניות בוגרת ומאוזנת. כישלון: קושי ביצירת קשרים אינטימיים, בעיות בתפקוד מיני או בזהות המינית
ידע **תובנות התפתחות מינית על פי רודולף שטיינר**	**ידע** **סיכום הבנת השלב ההתפתחותי**	
האתגר: התמודדות עם שינויים גופניים ורגשיים של ההתבגרות. הצלחה: פיתוח יחס בריא ומכבד למיניות, המשלב רגש וערכים. כישלון: ניתוק בין מיניות לרגש, או פיתוח גישה מינית לא בשלה.	זהו שלב של שינויים דרמטיים פיזיים ורגשיים. מתבגרים מנבשים את זהותם, כולל זהותם המינית, ומתמודדים עם לחצים חברתיים ורגשיים מורכבים.	
עמדות **הדרכה להורים כלפי הילד לפיתוח מיניות בריאה**	**עמדות** **עמדות הוריות מיטיבות לשלב זה**	**מיומנויות** **שאלות רפלציה להורים**
תקשורת פתוחה, ללא שיפוטיות • לספק מידע על בריאות מינית• לדון בהסכמה ויחסים בריאים • לעודד קבלה עצמית וביטחון • להיות מודעים לסימני מצוקה נפשית • לכבד פרטיות תוך שמירה על פתיחות	כיבוד האוטונומיה הגוברת תוך שמירה על תקשורת פתוחה ותומכת הקשבה ללא שיפוטיות לשאלות ודילמות הקשורות לזהות ומיניות מתן מידע אמין על בריאות מינית והסכמה, תוך עידוד קבלת החלטות אחראית	1.האם אני מרגיש בנח לדבר עם המתבגרים שלי על: שינויים מיניים/ מערכות יחסים ומשיכה מינית/ מיניות ברשת? האם יש לי נרטיב פשוט, ברור וחיובי בנושא (ומי יכול לעזור לי לבנש נרטיב)? 2.מהי עמדתי לגבי שימוש באמצעי מניעה על ידי מתבגרים? האם לתת לילדים מידע על אמצעי מניעה באופן יזום? 3.כיצד אני מתייחס/ת לנושא של זהות מינית ומגדרית אצל מתבגרים?
מיומנויות **שאלות שהורים יכולים לשאול את ילדיהם**	**התערבות** **התערבויות קהילתיות אפשריות**	
מה הרצונות שלך בנוגע למערכות יחסים? • מה אתה חושב על הלחץ החברתי סביב יחסים רומנטיים ומיניים? • איך אתה מגדיר הסכמה ביחסים? • איך אתה מרגיש לגבי הזהות והנטייה המינית שלך	פיתוח מודעות לאתגרים והפנייה רלוונטית (לדוג' זהויות מיניות, התמכרות) • תוכניות חינוך למיניות בריאה ומערכות יחסים • שירותי ייעוץ לבריאות מינית • תוכניות מניעת אלימות במערכות יחסים	

שלבי התפתחות מיניות - מתיאוריה לפרקטיקה

גילים 18+

ידע מאפייני התפתחות מינית	ידע שלב התפתחותי - אריקסון	ידע שלב התפתחותי - פרויד
ניבוש זהות מינית • התפתחות יחסים אינטימיים • קבלת החלטות מיניות בוגרות • התמודדות עם מחויבות ואינטימיות	אינטימיות מול בדידות האתגר: יצירת קשרים אינטימיים משמעותיים. הצלחה: יכולת ליצור ולשמר קשרים קרובים. כישלון: בדידות וניכור בקשרים.	למרות שפרויד לא התייחס ספציפית לגיל זה, ניתן לראותו כהמשך של השלב הגניטלי. האתגר הוא להגיע לבגרות מינית מלאה, כולל יכולת ליהנות ממיניות בוגרת ולהשיג סיפוק מיני במסגרת יחסים בוגרים.
ידע **תובנות התפתחות מינית על פי רודולף שטיינר**	**ידע** **סיכום הבנת השלב ההתפתחותי**	
האתגר: פיתוח מיניות בוגרת המשולבת ביחסים אינטימיים ואהבה. הצלחה: יכולת ליצור קשרים אינטימיים משמעותיים, תוך הבנת ההבדלים בין מיניות גברית ונשית. כישלון: קושי ביצירת קשרים אינטימיים או התמקדות בסיפוק מיני ללא קשר רגשי.	בשלב זה, צעירים מתמודדים עם האתגר של יצירת קשרים אינטימיים משמעותיים תוך שמירה על זהותם האישית. הם מפתחים יכולת לאינטימיות רגשית ופיזית בוגרת.	
עמדות **הדרכה להורים כלפי הילד לפיתוח מיניות בריאה**	**עמדות** **עמדות הוריות מיטיבות לשלב זה**	**מיומנויות** **שאלות רפלציה להורים**
לעודד קבלת החלטות אחראית • לתמוך בבחירות אישיות • להנגיש מקורות מידע וכתובות פניה בנושאים מיניים • לעודד תקשורת פתוחה בנושאי מיניות • לכבד את האוטונומיה של הצעיר הבוגר	קבלה והערכה של הזהות המתגבשת של הבוגר הצעיר, כולל בחירות מיניות ורומנטיות זמינות לתמיכה ועצה בנושאי מערכות יחסים ומיניות, תוך כיבוד הפרטיות והאוטונומיה עידוד לפיתוח אינטימיות בריאה ויחסים משמעותיים, תוך שמירה על גבולות בריאים	1.כיצד אני מאזן/ת בין כיבוד האוטונומיה של ילדי הבוגר לבין הרצון להיות מעורב בחייו ולהדריך אותו? 2.מהי עמדתי לגבי מערכות יחסים מיניות מחוץ למסגרת הנישואין?
מיומנויות **שאלות שהורים יכולים לשאול את ילדיהם**	**התערבות** **התערבויות קהילתיות אפשריות**	
איך אתה מתמודד עם לחץ חברתי בנוגע ליחסים ומיניות?• איך אתה מגדיר מערכת יחסים בריאה? • מה הם הגבולות האישיים שלך ביחסים אינטימיים	שירותי בריאות מינית למבוגרים • יעוץ זוגי ומיני • תוכניות קהילתיות לחינוך מיני • קבוצות תמיכה למגוון זהויות וגיטות מיניות • שירותי תכנון משפחה	

חינוך מיני, גיוון מגדרי והקהילה הטרנסית: מדריך קצר למטפלים.ות ומחנכות.ים למיניות

נור שני טחן, רכז מערך ההכשרות הטרנסי של פרויקט גילה.

המגוון בזהויות מגדריות קיים מאז ומעולם וטרנסים.ות חיו ופעלו בכל תקופה בהיסטוריה, גם אם החברה לא תמיד הכירה בהם. היום, עם ההתקדמות בהבנה ובשיח על מגדר, השינוי מגיע גם לתחום הייעוץ והחינוך המיני. מבחינה התפתחותית, ההבנה של תפקידים מגדריים מתרחשת כבר מגיל צעיר מאד (החל מגיל שנתיים), ובשנים האחרונות גוברת המודעות גם לילדים ובני נוער מגווני מגדר ולצרכיהם. כמחנכות בתחום החינוך המיני, יש לכן תפקיד קריטי: ליצור סביבה בטוחה ומכילה, שבה כל ילד.ה ונער.ה ירגישו שייכים ומיוצגים, בין אם הם על הקשת הטרנסים ובין אם לא. במדריך זה, נציג את עקרונות הליבה של מערך ההכשרות הטרנסי של פרויקט גילה. מטרתנו היא להנגיש מידע מקצועי לאנשי מקצוע שונים, שיסייע לכולנו לחיות בצורה מיטיבה. המטרה שלנו היא ליצור עולם טוב יותר עבור הקהילה הטרנסית ולסייע לכל נער.ה, ללא קשר לזהותם המגדרית. אנחנו מאמינים.ות שמענה מיטיב עבור הקהילה הטרנסית - מענה מודע מגדר, הוליסטי, מונגש תרבותית ומעמיק - מאפשר לנו ליצור מענים טיפוליים מיטיבים עבור כולנו.

גיוון מגדרי

הקשת הטרנסית כוללת א.נשים מכל הגילאים, מכלל האוכלוסיות ובכל רקע חברתי, תרבותי ואתני. אין דרך אחת להיות טרנס* – יש טרנסיות וטרנסים בינאריים (המזדהים כאישה או כגבר), א.נשים א-בינאריים (שאינם מזדהים באופן מוחלט עם אף מגדר), א-ג'נדרים (ללא מגדר), נזילים מגדרית (Genderfluid), ג'נדרקווירים, ועוד אינספור זהויות אישיות. למי שלא בקיא.ה בנבכי המגדר, זה עלול להראות מבלבל או מאיים, אבל למעשה מדובר בניסיונות מעניינים ומרגשים להעניק שם ומשמעות לחוויות סובייקטיביות שרבים מאיתנו חוות. כל זהות על הקשת הזו לגיטימית וייחודית. החוויה הטרנסית מגוונת – יש כאלה שחווים דיספוריה מגדרית (תחושת אי-נוחות מהפער בין המין שנולדו איתו והמגדר שמזדהות בו לבין איך שהחברה תופסת אותם), אך יש גם מי שמחפשים.ות אופוריה מגדרית – תחושה של שלמות, נוחות ושמחה כשהם יכולים להביע את המגדר שלהם בחופשיות. יש מי שיעברו תהליכים להתאמה מגדרית רפואיים ויש כאלה שלא, יש מי שישנו את השם ואת תעודת הזהות ויש את מי שלא, יש את מי שיזדהו עם הזהות הטרנסית ויש כאלה שיתייחסו לזה כאל תיקון ומשהו שנמצא בעברם. בעבודה עם א.נשים על הקשת הטרנסית נרצה לשאול - מה היא זהות טרנסית עבורך? ומנקודה זו להתחיל את הליווי.

האתגרים הייחודיים של הקהילה הטרנסית

א.נשים על הקשת הטרנסית נתונים לאתגרים רבים, במיוחד במערכות החינוך והבריאות ובחיי היומיום. רבים מהם חווים אפליה, חוסר נראות והדרה.

מחקרים מצביעים על שיעורים גבוהים של אלימות, אפליה והתמודדויות נפשיות. ילדים ונוער מגווני מגדר פגיעים במיוחד לשיעורים אלה בשל התלות שלהם באפוטרופסים ובמסגרות החינוכיות שלא תמיד מאפשרות מרחב בטוח ומכיל. עם זאת, יש ראיות ברורות לכך שמערכות תמיכה מיטיביות המאפשרות חקירה והתנסות בטוחות, משפרות באופן משמעותי את בריאות הנפש, היכולת להתמיד במערכות החינוך ובהמשך גם להשתלב במערכות השונות כבגירים. זו הסיבה שחשוב להיות מודעות ומוכנות לתמוך ולספק סביבה שמבינה את הצרכים הייחודיים של הקהילה הטרנסית. חינוך מיני עוסק גם בחינוך לגיוון מגדרי, שכוללת הבנה של כל הקשת המגדרית ויכולת לספק תמיכה מותאמת ורגישה לכל נער.ה.

חינוך מיני מאשש מגדר: עקרונות לעבודה עם נוער על הקשת הטרנסית

1. שימוש בשפה מכילה ומדויקת:

- נשאל כל נער.ה על לשון הפנייה שלהם ונקפיד להשתמש בה. אנחנו ממליצים גם לשתף מה לשון הפנייה שלך כדי לנרמל את השאלה כחלק משיח מכבד.
- שימוש במונחים ניטרליים מגדרית, כמו "בן/בת זוג" במקום להניח שמדובר ב"בן זוג" לנערה ו"בת זוג" לנער, מונע הנחות שגויות על זהותם.ן של התלמידים.ות ופותח את הדלת להכרות משמעותית. זה הופך את השיח לרגיש ומדויק יותר ועוזר לכל נער.ה להרגיש נראה ומוכלת. שינוי קטן בשפה שמוביל לשינוי גדול בתחושת השייכות.

2. הכרה בגיוון מגדרי ובתהליכי התאמה מגדרית:

- כלל אצבע: כל תהליך הוא תהליך אישי. כמגוון הא.נשים על הקשת הטרנסית בעולם, מגוון המסעות המגדריים שאנחנו חווים.ות.
- עלינו להיות מודעות לשלושת האפיקים האפשריים בתהליך ההתאמה המגדרית: חברתי (כמו שינוי שם ולשון פנייה), רפואי (כגון טיפול הורמונלי וניתוחים) וחוקי (שינוי סעיף המין בתעודת זהות). כל אחד מהאפיקים הללו יכול לשמש בני נוער ובגירים בתהליך ההתאמה של זהותם המגדרית לעולם החיצוני וחשוב להבין כי כל שלב מצריך תמיכה ועידוד, בהתאם לצרכים האישיים של כל נער.ה.
- ההבנה של שלושת האפיקים חשובה כדי שנוכל להציע תמיכה ממוקדת ומכילה. יש לקחת בחשבון כי תהליך ההתאמה שונה בין אדם לאדם. לעיתים התהליך כרוך לא רק בשינוי חיצוני, אלא גם בתהליך פנימי. התהליך הטיפולי צריך להיות מותאם לרמת הבשלות הרגשית ולצרכים הספציפיים של כל נער.ה.
- בניגוד לבגירים, אשר יכולים לקבל החלטות רפואיות וחוקיות על עצמן, בני נוער צריכים.ות אישור של הורים או אפוטרופוסים, בנוסף לאישור מקצועי לפני שיוכלו לעבור הליכים להתאמה מגדרית.
- חשוב להקשיב לנער.ה שרוצים להתחיל תהליך רפואי של התאמה מגדרית ולהתנהל מול זה ברגישות ובכבוד. לא כל בני.ות נוער על הקשת הטרנסית יבחרו לעבור את כל שלבי ההתאמה המגדרית. חלקם יחליטו או יאלצו להמתין לגיל בגרות לפני שיבצעו שינויים רפואיים או חוקיים, ואחרים עשויים לבחור רק בחלק מהשלבים.

- במקרים שבהם יש קונפליקט בין רצון הנער.ה לבין עמדת המשפחה או המסגרת, חשוב לזכור שהנער.ה במרכז. המחנכת או המטפלת יכולה לשמש גורם מגשר — להקשיב, לתווך, ולהביא מידע מקצועי שיעזור לכל הצדדים להבין את חשיבות התמיכה. לעיתים, גישור אמפתי ומבוסס ידע יכול להפוך התנגדות לשיתוף פעולה.

3. דיון פתוח ומרחב בטוח:

- ניצור בכיתה סביבה פתוחה לשאלות ונעודד שיח לא שיפוטי על מגדר ומיניות.
- ננחה את השיח בצורה שתעודד את התלמידים להרגיש בנוח לשתף ולהביע את מחשבותיהם על נושא המגדר והמיניות, תוך תשומת לב לביטחון אישי של כל נער.ה ובלי להוציא מהארון בלי הסכמה מפורשת.

4. טרנספוביה והשפעתה:

- בעוד שטרנספוביה "קלאסית" שנובעת מבורות או משנאה תמיד היתה קיימת, בשנים האחרונות אנחנו עוקבים בדאגה אחרי טרנספוביה מאורגנת, תופעה גלובלית ומקומית שמפיצה מידע כוזב ומציגה את הקהילה הטרנסית כגורם מסוכן. המאבק הזה קיים במדינות כמו ארה"ב, אנגליה וישראל, כשהמטרה היא ליצור תקדימים מסוכנים של פגיעה בזכויות הפרט ובאוטונומיה אישית.
- כחלק מהמתקפה על הקהילה הטרנסית, ישנה התמקדות משמעותית בילדים ונוער מגווני מגדר, ומפורסם מידע מסולף אודותיהם תחת אצטלה של "שמירה על הילדים". טקטיקה זו מנצלת פחדים חברתיים ותפיסות מוטעות לגבי זהות מגדרית ותהליכי התאמה מגדרית כדי לקדם מדיניות ונרטיבים מזיקים. כך למשל למרות שכלל הגופים המקצועיים בעולם מגבים את האמינות של טיפול מאשש מגדר בילדים ונוער מגווני מגדר, ממשלות במספר מדינות התחילו להוציא טיפול זה מחוץ לחוק.
- חשוב שנלמד את הנושא לעומק כדי שנוכל להימנע מהפצת מידע שגוי ולהנחות את הילדים והנוער וכן את משפחותיהם בצורה אחראית. מומלץ להיעזר במקורות מידע אמינים, כגון פרויקט גילה להעצמה טרנסית, אתר "מעין", מרכז המידע של ברית הלביאות ו-Transwiki.

סיכום

מערכת החינוך היא שדה קריטי לשינוי חברתי. כמי שעוסקות בחינוך מיני, יש לנו את היכולת להיות מקור הכוח והתמיכה שהקהילה הטרנסית זקוקה לו. עלינו להכיר, ללמוד וליישם את העקרונות של חינוך מיני מכיל ומגוון מגדרית, כך שכל נער.ה ירגישו מוגנים, מובנים ומוערכים – לא משנה באיזו זהות מגדרית או מינית. הגיע הזמן שניצור יחד מציאות חינוכית טובה ומכילה יותר עבור כל אחד ואחת.

בואו ללמוד מאיתנו עלינו והזמינו הכשרה ממערך ההכשרות הטרנסי, לעבודה מיטיבה יותר עם הקהילה הטרנסית :). מוזמנות.ים להיות בקשר training@gilaproject.org.

הכשרת מדריכים.ות בהתמחות בילדים ונוער מגווני מגדר

מעין - המרכז למידע מבוסס מחקר על ילדים ונוער מגווני מגדר פותחות את המחזור השני של קורס הכשרה לאנשי טיפול וחינוך, המשלבת כלים תיאורטיים ומעשיים שמעניקים כישורי הדרכה בעבודה עם ילדים ונוער מגווני מגדר. ההכשרה תתקיים בימי ראשון, 09:00-13:00, 12 מפגשים בין התאריכים 30/03/2025-29/06/2025.

30% הנחה לחברות אגודה בדמי הרישום לקורס הכשרת מדריכים.ות בהתמחות בילדים ונוער מגווני מגדר. לקבלת ההטבה, יש לציין בטופס הרישום "חברות באגודה לחינוך מיני".

לפרטים והרשמה >>

סדרת השתלמויות בזום בנושא מוגנות מינית

נפתחה ההרשמה לסדרת השתלמויות חדשה במרכז הכשרות אֵיָנָא - בנושאים של התנהגות מינית לא מותאמת עד פוגעת ובניית תוכנית מוגנות: בקהילה, במשפחה ובין ילדים.

סדרה של 3 השתלמויות המיועדת לנשות ואנשי מקצוע הפוגשים במהלך עיסוקם התמודדות עם התנהגויות מיניות לא מותאמות ופוגעות. ההשתלמויות יתקיימו בזום, במהלך חודשים מאי-יוני, וניתן להירשם לכל אחת בנפרד, או לכולן יחד במחיר מופחת.

לפרטים והרשמה בהנחה של הרשמה מוקדמת>>

עד כאן להפעם.

לפרסום במידעונים הבאים, או לכל רעיון או עניין אחר, מוזמנות.ים לפנות אלינו במייל: sexed.aguda@gmail.com.

עורכות:

עתר רוזנפלד, ד"ר נטע ארנון שושני